

I dag

Á VEGAMÓTINUM
TIL KOMANDI VALAR

1. november mánaða fyrri 3 árum síðan fór Føroya fólk á val. Úrslitið av hesum vali varð stíðandi títur, og bjurtur úr tí spurdist núverandi landsstýrissamganga, sjálvt av hesir vóru óvissir á líti og áskoðan; men hóast ólíkir í grund sjonarmiðum hevur henda samganga hildið og verður ætlandi at halda, hagar til farið verður til valborðið aftur móti ári. Mótgævis hesi samganga hava so staðið ein nógv skerdur fólkaflokkur og ein livsfjarur tjóðveldisflokkur, ið til fulnar hava prógvað, at teir einki hava átt at sett upp imóti mikla framburðs- og upphjiggjarpolitikki landsstýrisins, sum hetta áramál hevur verið undir jav náðarleiðslu.

Á nærum öllum samfelagsokjum eru gjord stór framstig, mong tjóðningarmikil til tók eru greidd úr hondum og onnur í umbúnað. Eingin hevði dróymt um, at so nógv kundi avrikast eftir so stuttari tíð, men vit standa her yvir fyrri fullgöðum veruleikum, ið ikki kunnu kveirast bjurt, allra minst av andstöðummonnum á tingi, sum ferð eftir ferð hava verið noyðdir at tveitt afturhaldshamin og tíkið undir við landsstýring, ið teir annars ikki unna tað besta, tí dokkleitt man vera fyrri stævi hjá teimum, nú tað aftur stundar móti vali, og avreksmiklasta valskeið í Føroya søgu fer at vera av.

Viðmerkingar

SJÚKRAHÚSBYGGINGIN. Tað hevur verið hildið fram av fólkaflokksmonnum, at javnaðarmenn hava einki at breggia sær av í sambandi við hina stóru sjúkrarhúsbýggjina, ið er mett at kosta 50 milj. kr., tí fyrirreikningarbeiðið var longu byrjað undir seinasta landsstýri.

Hetta er partvist rætt, hvat fyrirreikningarbeiðinum viðvíkuri; men ikki ber til at byggja — og allra minst fyrri 50 milj. kr. — uttan peningamalið er greitt.

Staturin rindar kostnaðin av sinnissjúkrahúsinum — einar 36 milj. kr., men av landsjúkrahúsinum skulu vit rinda helmingin — einar 8 milj. kr. — Tákið var at greiða hetta mikla peninga mál.

Tað var ikki greitt undir fólkaflokksstýringunum; men er greitt undir javnaðarlandsstýringunum — peningurin útvegaður og arbeiðið byrjað.

eyðgjaf

MARKNADARTIAK. Sum kunnugt er tjóðveldisflokkurin imóti at royna upp-tøku í Felagsmarknaðinum, meðan fólkaflokkurin stóður hesa roynd. Eitt úrslit av hesum ójavnari er drúgt bládtjakk millum Dagblaðið og 14. sept., har Dagblaðið ger stóðu tjóðveldisins so-leiðs upp:

»Og fyrri alt tað, so er ið ikki BARA talan um at gerast limur av felagsmarknaðinum, tað er sanniliga eisini talan um IKKI at gerast limur, og higar til hevur Fjórlandið einki havt at bjóða okkum afturimóti uttan at eitera ein afrikanskari leiðara, sum ivaleyst er skilamaður, men sum nevnan hevur skil uppá, hvat gagnar Føroyum bast.«

SALAZAR — noktar at byggja at verðislofti, prentað í 1961, men heldur seg til verðislofti, prentað í Lissabon í 16. öld.

PORTUGAL er í dag størsta av teimum gomlu vestureuropeiskum hjálandaveidunum; meðan hin í frið og sóma hava latið hjálandini frá sær, roynir Salazar at fáa enn fastari tak á portugisisku hjálandinum. Í 1955 innlimaði hann hjálandini í Portugal. Tey eru samanlagt 22 ferðir so stór sum móðurlandið og hava 12,9 milj. íbúgar mótgævis 8 milj. í Portugal. Í Angola hevur leingi verið friður, og nú krevja Indverjar og Goa á indisku vesturströndini. Goa hevur í 450 ár verið á portugisiskum hondum; men har hevur ikki altið verið friðaligt. 6 ferðir hava íbúgarvarnir gjørt uppreistar, men hvørja ferð miseyðnaðist. Mangir uppreistarleiðarar eru tiknir av dogum og túsundtals settir fastir. Bára í 1955 vórðu fleiri hundrad skotin og 10 túsund settir í fangatypir í Portugal og Afriku; men nú tvíski stundir móti endanum av portugisiska hjálandapolitikkinum í Indiandi.

AKTUELT

450 ár verið á portugisiskum hondum; men har hevur ikki altið verið friðaligt. 6 ferðir hava íbúgarvarnir gjørt uppreistar, men hvørja ferð miseyðnaðist. Mangir uppreistarleiðarar eru tiknir av dogum og túsundtals settir fastir. Bára í 1955 vórðu fleiri hundrad skotin og 10 túsund settir í fangatypir í Portugal og Afriku; men nú tvíski stundir móti endanum av portugisiska hjálandapolitikkinum í Indiandi.

adrir SiGA

»FREMIDTIDSMUSIK eitur oddagrein í Lmmalættung, har blaðið víðger stóðu og áskoðanir tjóðveldis- og fólkaflokks-

sins í sambandi við Felagsmarknaðin um treytir og annað fyrri innliming. Bláðið sigur m. a.:

»De politiske kræfter herhjemme, som for tiden ivrer efter at frigøre Færoerne fra dansk indflydelse, anlægger en ret afvigende synsmåde, hvor det gælder Danmarks og Færoernes eventuelle indtræden i Fællesmarkedet. Løsrivelsepartiet indtager det standpunkt, at færøsk indtræden i det store europæiske markedsfællesskab vil knytte os stærkere til Danmark, medens Folkeløkken i Fællesmarkedet aener vældige perspektiver for vor politiske fremtid deri, fordi man, endog med dansk kilde kan regne med, at danske agenturprovisioner af udenlandsk import vil falde borti.«

Arabiska stórveldið

ið Nasser setti sær fyrri at byggja upp, er longu vorið søga, tí hóast hansara miklu eggng er tað ikki evdyst honum at fáa menn at taka lógvatn um tey nationalu landamarkini.

SØGA Viðurskiptini við Jordan, Saudi-Arabíu og Libanon eru stóðugt versnað. Hann hevur roynt ymiskar snógotur, nýsningar og svikarað mótgævis hesum londum — og úrslitið er hareftir. Í staðin fyrri at binda sýr-ulendingar at sær við vinabondum og rættlæti, royndi hann at kúga teir og egyptisera teir. Teir kvættu tí øll bond við Nasser — og Sameinaða arabiska lýðveldið er farið. Hetta hava onnur arabaralond lagt sær í geyma, og negaralondini í Afrika, ið Nasser eisini royndi at vinna, gloyma ikki so lætt arabiska trælhandilin í ferðum. Dreymur Nassers um arabiska stórveldið er farin aftur í söguna.

KVINNAN

Kirschhoff's klinik í Gottingin hevur latið hagarfróðligt tilfar frá sær, har sagt verður, at vanligu eru 6-8 ár av 100 bornum fodd ov tíðliga, meðan hetta talið fer upp í heili 17, ið tað raður kvinnur, ið arbeiða út — á verkismiðjum og aðra staðni, hóast nútímans læknarfróði og nútímans amboð er tað ógjörlikt at fáa meira enn 40 pst. av hesum at liva.

Blaðið »Stoff og Sakse« sigur frá, at 1 tíma stovask hjá einari kvinnu krevur somu arbeiðsmegi sum at søga í 3 tímar, 1 tíma vanlig húslið reingerð krevur somu arbeiðsmegi sum at koyra bíli í 2 tímar ella skriviborðsarbeiði í 3 tímar.

6-BURÐABORN. 35 ára gomul kvinna í Nyasalandi átti nýliga sekslingar, men teir doyðu allir, tá teir vóru fleiri mánaðir ov tíðliga foddir. Kvinnan hevur í alt áður átt 23 børn, 4 ferðir 1 barn og hartil tvílingar, fimlingar, fyrlingar, aftur fimlingar og síðan trillingar.

Veruleiki

TAD ER VERULEIKI AT undir hesum landsstýringum er avrikað meira á mentunarkinum enn makra tíð áður:

1. Farð er undir nýggjan studentaskúla við kostdeild.
2. Farið verður undir nýggjan lærarakúla við undirvísingarklassum.
3. Skúlabýgging er farin fram sum

- ongatið áður.
4. Nýggj skúlskipan er viðtikin á tingi.
5. Folkaháskúlin fingið stórrí fíggarligan stuðul enn nakrantíð.
6. Lestrastudningurin fleirfaldaður.
7. »Ungdommens uddannelsesfond« komið at virka feroyskum ungdomi til frama.

Mangt

ONGANTÍÐ AFTUR. Slík risaskip sum »Queen Elizabeth« verða ongantið bygd aftur. Flogflurin fara við teimum ferðafólkunum, ið áður lögdu leiðina um Atlantshav við hesum risaskipum. Um borð á hesum 83.000 tonsaranum við sinum 10 miljónum naglum, 8000 km av elektriskum leiðningum og 1225 kahytsplassum vóru bert 750 ferðafólk seinasta túr.

ARVAR 70 MILJ. Tey høvdu bara verið eftir 13 dagar, seymmaskin-miljón-erurin Alfred Conning Clark og pólsfóddi 32 ára gamla kona hansara Alicja tá hann doyði. Hon arvar 70 milj. kr. eftir hann. Peningurin stendur í grunni, og verður at geva henni 700.000 kr. í rentu um árið.

KANADISKI farsæisráðharrin hevur skotið upp á, at londini í bretsku samveldinum hittast til fundar, tí at orðaljóðið av roðu, ið bretski lórðseggverjin Edward Heath helt fyrri uttanríkisráðharrinum í samveldulondunum í Paris um Felagsmarknaðin, á gáttufullan hátt er komið amerikonsku stjórnini í hendi og líkið út haðani. Okkurt enskt blað hevur sagt, at bretska samveldið er skakað í grund av hesi hending.

dr. Bentley Glass, biologur og limur av amerikonsku atomnevndini sigur, at um atomkrigið brestur á, verður beint fyrri 80 pst. av amerikanska og 75 pst. av russiska fólkunum; tað hevur hann eisini tíkið tey við, ið verða at doyggja av tí, at maturin ikki verður etandi.

BERIA. Politiski blaðmaðurin hjá Washingtonblaðnum »Daily News« sigur, at Lavrenti Beria, hin vígðtini leiðarin fyrri russiska loyrdarpolitinum síðstu tíðina, laan livdi, ynskti og bað um at gerast nýsvari hjá amerikanska uttanríkisráðunum, men aðrenn uttanríkisráðið hevði endaliga avgjørt at taka við tilfildinum, varð hann skot in eftir boðum frá Khrushchev.

50 PST. OKING. Á seinasta fundinum í OECD (londini í Vestureuropu, USA

Veðurlagið vorðið heitari seinastu 60 árin

Veðurlagið í øllum heiminum er vorðið heitari síðan aldarskiptið. Hetta er einamest orsakað av, at veðurlagið á norðari hálvu er vorðið unkeið í stig heitari í meðal av mildari vetrarveðri.

Visindamenn halda tað, at komandi fyra vetrar verða heldur kaldari enn teir undanfarnu, men longu í 1965 verður veðurlagið aftur heitari.

Mangr halda, at heita er til mikið gagn fyrri mannaættina, skapar betri livilíkindi. Áðir eru meira óttafullir, tí, siga teir, um veðurlagið verður 2 stig heitari, er vandi fyrri, at isurin við Norð

Læknaval

Sambært § 8 í samtyktunum kunnu limirnir frá nú og til 23. december (litta jólaaftan) velja sær lækna fyrri árið 1962.

Tað verður at velja millum kommunuleknarnar:

- 1) Axel Poulsen,
- 2) Jacob Hojgaard og
- 3) Marner Simonsen.

Sagt má verða frá til kontórið í seinasta lagi litta jólaaftan kl. 13. Teir limir, ið ikki lata við seg koma, verða at hava sama lækna, sum teir standa skrivir til fyrri árið 1961.

Havn, 2. december 1961.

Havnar Sjúkrakassi.

og Kanada) varð sagt í endaligu frágreiðingini, at londini settu sær sum mál at økja teirra framleiðslu við 50 pst komandi 10 árin, m. a. við tí fyrri eyga betur at kunna hjálpa teimum til afturs komnu londunum.

BRETSKA elektrikarafelagið varð fyrri stuttum koyrt úr samvirkandi fakfeløgum í Bretlandi, tá ið tað kom fram, at kommunistaleiðslan í felagnum var farin fram við sviki í sambandi við nevndarval og serstakliga val av skrivara. Í hovuðleiðsluni høvdu kommunist ar 8 av 11 limum, men nú eykaðalfundur varð hildin, fngu teir bert 2 menn valdar í hovuðleiðsluna.

STRELKA, russiski rúmdarhundurin, ið ferðaðist 18 ferðir kring um jarðarknöttin 320 km úti í rúmdini, hevur nýliga fingið 4 hvølpar, sum allfar eru sunnir og raskir.

SKÓGVAR. Kannagar visa, at normal born vaksa úr skónum eftir 3-4 mánaðum, um skógvarnir frá byrjan av eru 15 mm longri enn fóturin. Skógvarnir verða hjá børnum og ungum frá: 2-8 ár ov litlir eftir 10 vikum; 8-12 ár eftir 15 vikum; 12-15 ár eftir 20 vikum, og 15-20 ár verða teir ov litlir eftir 6 mánaðum.

5 SPURNINGAR:

1. Hvussu nógvir limir eru í norska Stórtinginum?
2. Hvar í USA liggur býurin Dallas.
3. Hvussu eitur hovuðstaðurin í Kenya?
4. Hvat meinast við korkand?
5. Hvat er mótgævis aktiv?

(Svar aðrastaðni).

Tannlæknin: Gapa longri, longri, ja, longri enn.

Maðurin: Tygum um tað, men vilja tygum so endiliga inn, so rými eg út.

GATA: Tá ið 1½ hana í 1½ dag kunnu verpa 1½ egg. Hvussu nógv egg verpa so 7 honur í 6 dagar?

(Svar næstu ferð)

Gátan í næstseinasta blað skuldi vera: Proppurin kostaði 50 oyru.

Hon: Tá eg hyggi upp á teg, komi eg altið at hugsa um ein kendan mann?

Hon (gláður): Hvønn?

Hon: Darw'n, hann sum segði, at menniskjuni vóru ættað niður frá apunum.

SVAR uppá 5 spurningar: 1) 150. 2) Texas. 3) Nairobi. 4) Semja millum stat og kirkju. 5) passiv.

polin bráðnar; vatnmongdin í sjónum okist tá so nógv, at havnabýir sum London og New York koma illa fyrri.

Klakksvík í dag

J. P. Rasmussen skipari — vanligi nevndur Palli — hevði 16. desember í ár — dagin fyrri hann fyllir 42 ár — verið bátsformaður og skipari í 20 ár, og hevur hann allar dagar verið tiltikin veidumaður, alofast fremstur, har hann hevur verið. Hetta tíðarskeiðið hevur hann fort fleiri bátar og skip. Hann byrjað við motorbátinum Hópi og hevur síðan havt Kvík, Stóðin, Eystnes, Polarstjørna og nú ferur hann linubátin hjá p.f. F. Kjølbro.

Við sinum frálika fiskihegni, sinum ágrýtni og dugnaskapi hevur hann fort veidimongdir til lands, ið altið hava verið millum tær størstu, onganti stórr enn nú, hann í bestu manndomsverum kann lita aftur á 20 ára avreksverk á sjónum.

Gevio
føroyskar
BARNABOKUR!